

Nr 308.

Av herr **Johansson, Lennart**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till förbättrande av bostadsförhållandena.

I propositionen nr 243 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att medgiva beviljande under budgetåret 1943/44 av bidrag till främjande av bostadsbyggande på landsbygden intill ett belopp av sammanlagt högst 1 000 000 kronor.

Landsbygdens byggnadsförhållanden ha under lång tid påkallat den största uppmärksamhet både ifråga om bostäder och ekonomibyggnader. Av denna anledning är det helt visst nödvändigt att statsmakterna söka främja bostadsbyggandet på landsbygden. Emellertid måste här som eljest åtgärderna utformas på ett verkligt ändamålsenligt sätt. Det kan i några avseenden ifrågasättas om så har skett vid den nuvarande användningen av här ifrågasatt anslag. Sålunda uttalar besparingsberedningen i en promemoria angående den statliga låne- och understödsverksamheten för bostadsbyggande å landsbygden i fråga om lantarbetarbostadslån och lantarbetarbostadsbidrag bland annat följande:

»I fråga om *lantarbetarbostadslån och lantarbetarbostadsbidrag* har beredningen inhämtat, att dessa former av understöd till ej ringa del kommit mycket välbärgade personer till godo så till vida, att lånen och bidragen beviljats för uppförande av arbetarbostäder å lantegendomar tillhöriga förmögna personer. Även om understödet närmast anses vara en förmån för dem som skola nyttja bostäderna, samt i arbetarbostäder nedlagda kostnader icke i fullt motsvarande grad torde höja en lantegendoms saluvärde, förmenar beredningen likväl, att denna form av understöd hör till dem, som i ett kritiskt statsfinansiellt läge först böra upphöra. I varje fall anser sig beredningen nu böra föreslå en sådan omläggning av verksamheten att *direkta bidrag överhuvud icke må förekomma*. Lån för ändamålet böra hädanefter icke beviljas annat än *efter verklig behovsprövning*. Vidare synas villkoren för lånen böra så ändras att *räntesubventionen i form av viss tids räntefrihet bortfaller*.»

Med hänsyn till besparingsberedningens erfarenheter synas vissa ändringar böra vidtagas i grunderna för beviljandet av lantarbetarbostadslån. Beredningens förslag om att de med lånen förbundna lantarbetarbostadsbidragen skulle upphöra att utgå framstår såsom synnerligen välmotiverat. Likaså torde den nu lämnade subventionen av tio års räntefrihet å lantarbetarbostadslånen sakna berättigande. Genom bägge dessa bidragsformer lämnas

för närvarande ett understöd av allmänna medel till förbättrande av enskild egendom, som inte minst i nuvarande statsfinansiella läge måste anses oviktigt. I allt fall böra lantarbetarbostadslånen, vilka, även om de härovan föreslagna ändringarna vidtagas, framstå såsom mycket förmånliga genom den låga räntan och den långa amorteringstiden, i fortsättningen icke beviljas andra än dem, som vid verklig behovsprövning befinnas vara i behov därav. Vid denna prövning bör hänsyn tagas såväl till den lånesökandes ekonomiska omständigheter som ock till hans personliga förutsättningar att utnyttja den lämnade hjälpen på ett sätt, som motiverar, det allmännas stöd.

Med hänvisning till vad ovan anförts få vi därför hemställa,

att riksdagen måtte vid behandlingen av det av Kungl. Maj:t i propositionen nr 243 begärda medgivandet, att bidrag under budgetåret 1943/44 intill ett belopp av sammanlagt högst 1 000 000 kronor må beviljas till främjande av bostadsbyggande på landsbygden, besluta,

dels att lantarbetarbostadsbidrag icke må utgå ur det äskade anslaget,

dels ock uttala att sådana ändringar i grunderna för beviljande av lantarbetarbostadslån böra vidtagas, att den nu med lånen förknippade räntefriheten under en tid av tio år upphör, samt att för dylikt låns erhållande förutsättes sådan prövning, som i denna motion angivits.

Stockholm den 1 juni 1943.

Lennart Johansson.
